

9 / Η ΕΝΔΙΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2014-2020
9 / Η ΟΡΘΟΓΩΝΙΑ - ΔΙΕΚΚΛΗΤΗΡΟΛΟΓΙΑ 2013

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ • ΝΕΑ ΥΛΙΚΑ

ΚΤΙΡΙΟ

www.ktino.gr

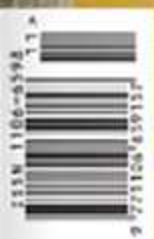
ΣΤΕΓΑΝΟΠΟΙΗΣΗ
Πρακτικός οδηγός
πρόληψης αστοχιών

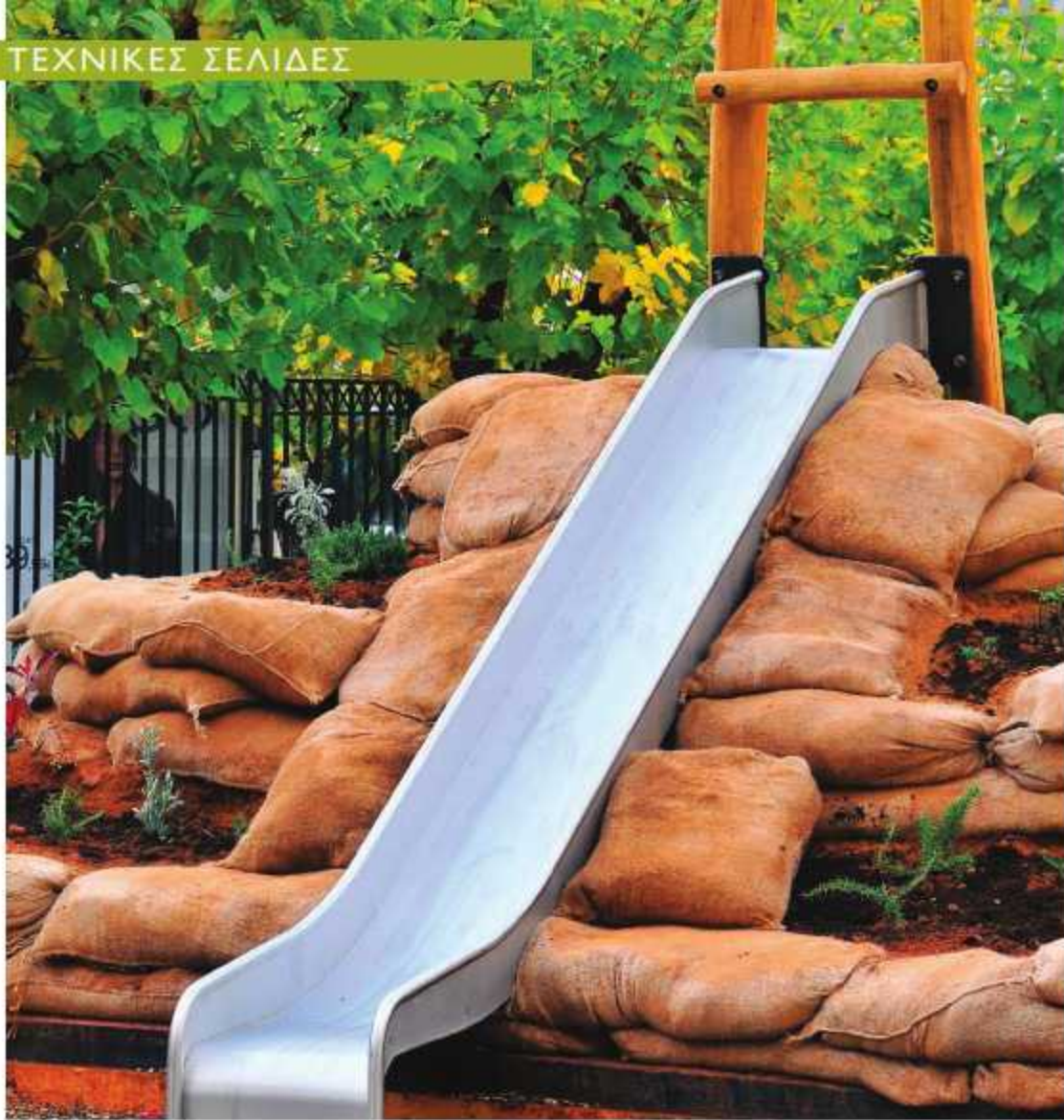
ΑΡΜΟΙ ΣΤΑ ΔΑΠΕΔΑ
Μέθοδοι και υλικά σφράγισης

ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΠΑΙΧΝΙΔΟΤΟΠΟΙ
Σχεδιασμός, νομοθεσία, ασφάλεια

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΧΑΛΥΒΔΙΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
Τεχνικές, οφέλη & εφαρμογή

ΤΟ ΝΕΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΟΥ ΤΣΜΕΔΕ
ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΗ ΓΛΥΦΑΔΑ
ΔΥΟ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ

ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΠΑΙΧΝΙΔΟΤΟΠΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ο σχεδιασμός ενός παικνιδότοπου δεν πρέπει να περιορίζεται στα θέματα της ασφάλειας και της αποτελεσματικής διαχείρισης, αλλά να προάγει μια συνολική σκέψη απόδοσης παιδαγωγικής ποιότητας στο χώρο, μια συνολική φιλοσοφία σχεδιασμού, μέσω της οποίας θα εξασφαλίζεται η απαιτούμενη ασφάλεια.

Έργο της ΔΡΦΘΗΡΑΣ ΠΕΙΣΟΥΤΑ, αρμόδιας με τους τομείς ΚΟΡΜΕΤ-Αρμόδιας

- 1 Λεπτομέρεια εξοπλισμού σε χώρο παιχνιδιού, Princess Diana Memorial Playground στο Kensington Park.
- 2 Φυσικός παικιδότοπος στο Vålbyrån της Κοπεγχάγης.
- 3 Κάτοψη "φυσικού" παικιδότοπου στο Δήμο Ψαδικού - Φιλοθέης Μελέτη ΚΟΜ37-Αρχιτέκτονες.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εκάστοτε των δημόσιων χώρων παιχνιδιού στην Ελλάδα είναι απογοητευτική. Για να προσελκύσει τα παιδιά ένας παικιδότοπος, πρέπει να διαθέτει μεγάλη αδια παιχνιδιού. Η αδια παιχνιδιού καθαρίζεται από τη σκέψη μεταξύ χώρου, παιχνιδιού και χρήση. Οι παικιδότοποι διακρίνονται σήμερα κυρίως σε παραδοσιακούς παικιδότοπους και "φυσικούς" παικιδότοπους. Το πρόσφατο νομοθετικό πλαίσιο κάλυψε το κενό που υπήρχε σχετικά με το σχεδιασμό, τη λειτουργία και τη συντήρηση των υπαίθριων χώρων παιχνιδιού αρμοδιότητας των Ο.Τ.Α. Τα όργανα, οι κατασκευές και τα υλικά πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές ασφαλείας του ΕΛΟΤ. Από τους 17.000 περίπου παικιδότοπους έχουν ελεγχθεί μόλις 5.000 και μόνο το 20% αυτών έχουν συμμορφωθεί προς τις απαιτήσεις της νομοθεσίας. Κατά το σχεδιασμό τους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις και ο τρόπος, με τον οποίο αναλαμβάνονται το χώρο τα παιδιά. Η ποιότητα του εξοπλισμού καθορίζεται από την υψηλή "αδια παιχνιδιού", την προσεκτική επιλογή των υλικών, τον περιβαλλοντικό προσανατολισμό, την εύκολη συντήρησή του και την απαιτούμενη ασφαλεία του.

Σε μια συνεχώς αναπτυσσόμενη κοινωνία, στην οποία η κεραική μέθοδο απλώνεται παντού, αφιηγώντας ελάχιστα διάσπαρτα κενά στον πολεοδομικό ιστό της πόλης, οι παιδικές χαρές (παικιδότοποι) αντισταθμίζουν την έλλειψη πάρκων και ελεύθερων χώρων και αποτελούν πολύτιμους υποδοχείς της δραστηριότητας του παιχνιδιού και ταυτόχρονα μοναδική εναλλακτική λύση υπαίθριος ψυχαγωγίας για τα παιδιά. Ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η συντήρηση των υπαίθριων δημόσιων χώρων παιχνιδιού στην Ελλάδα πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο από τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης. Όμως η εκάστοτε που παρουσιάζουν σήμερα είναι απογοητευτική και εκφράζει την έλ-

λειψη οράματος της πολιτείας και την αδυναμία της να υλοποιήσει ασφαλείς χώρους παιχνιδιού, που να εξάπτουν τη φαντασία και να συντείνουν στην ανάπτυξη της μαθησιακής ικανότητας των παιδιών και της εξερευνητικής τους προδιάθεσης.

Αξία παιχνιδιού

Το παιχνίδι αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα του παιδιού και συμβάλλει καθοριστικά στη νοητική, κινητική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του. Ο δημόσιος παικιδότοπος αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς αποτελεί τη "σκηνή", μέσα στην οποία τα παιδιά υποδύονται διαφορετικούς ρόλους, αναπτύσσονται τις δεξιότητές τους, ανακαλύπτουν την προου-

3

ηκότητά τους με τη συνάντησή τους με άλλα παιδιά, αποκομίζουν εμπειρίες, μαθαίνουν να ζουν. Όμως η ποιότητα των γνώσεων που αποκομίζουν μέσω του παιχνιδιού εξαρτάται από την ποιότητα του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο παίζουν. Ο χώρος και οι ιδιαιτερότητές του μπορούν να επιδράσουν στην ποιότητα του παιχνιδιού και επομένως να καθορίσουν την ανάπτυξη των παιδιών.

Για να μπορεί ένας παικιδότοπος να προσελκύσει τα παιδιά, πρέπει να διαθέτει μεγάλη αξία παιχνιδιού. Ο όρος αξία παιχνιδιού καθορίζεται από τη σχέση μεταξύ χώρου, παιχνιδιού και χρήστη και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη συνεχώς κατά τη διάρκεια κάθε σχεδιασμού. Μια παιδική χαρά μπορεί να εμφανίσει μεγάλη αξία

παικιδιού, είτε διαθέτοντας μια ενδιαφέρουσα δομή στο ανάγλυφο του εδάφους με λόφους και πλαγιές, είτε χρησιμοποιώντας μια ποικιλία από πλακοστρώσεις και διαφορετικές επιφανείες εδάφους.

Σύγχρονες τάσεις σχεδιασμού

Οι σύγχρονες διεθνείς τάσεις σχεδιασμού των παικιδότοπων χαρακτηρίζονται από υψηλή παιδαγωγική αξία, οικολογικό χαρακτήρα παρεμβάσεων, σωστή χρήση υλικών, σεβασμό και ενίσχυση του φυσικού τοπίου, εφαρμογή των ευρωπαϊκών προτύπων ασφαλείας, σωστή διαχείριση της αντίληψης του κινδύνου, λειτουργική, αισθητική και κατασκευαστική αρτιότητα.

Οι παικιδότοποι, ανάλογα με τη φιλοσοφία παιχνιδιού που προάγουν, διακρίνονται σήμερα κυρίως σε δύο μεγάλες κατηγορίες :

- **Παραδοσιακούς παικιδότοπους.** Το παιχνίδι υποστηρίζεται από παικιδοκατασκευές που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη των οματικών δεξιοτήτων, της ομαδικής εργασίας και των δεξιοτήτων συνεργασίας και έτσι σημασία ο τρόπος διεκθέσεώς τους μέσα στο χώρο, ώστε να υπάρχει μία αλληλουκία κινήσεων από το ένα παιχνίδι στο άλλο.
- **"Φυσικούς" παικιδότοπους.** Το παιχνίδι γίνεται με κατασκευές φτιαγμένες από φυσικά υλικά και έχει σκοπό να εξοικειώσει τα παιδιά με τη φύση και να τα ενθαρρύνει να εξερευνήσουν και να μάθουν από αυτή.

- 1 Παικνδοκατασκευή κατάλληλη για εφήβους.
- 2 Θολωτή κατασκευή αναρρίκησης.
- 3 Κατασκευή λόφου παικνιδιού. Παιδική καρά στο Δήμο Αθήνας. Πηγή: φωτογραφικό αρχείο ομάδας "Σύμπροσξ".
- 4 Παιδική καρά στο Δήμο Αθήνας. Πηγή: φωτογραφικό αρχείο ομάδας "Σύμπροσξ".
- 5 Φυσικός παικνιδότοπος στο Αίγιο. Πηγή: φωτογραφικό αρχείο KOM37 - Αρχιτέκτονες.

Παικνιδότοποι στον ελληνικό χώρο

Οι παικνιδότοποι σήμερα στο σύνολο της χώρας εφαρμόζουν ένα ξεπερασμένο μοντέλο οργάνωσης, μειωμένης παιδαγωγικής αξίας που σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει τις σύγχρονες ανάγκες ανάπτυξης των παιδιών. Περιλαμβάνει συνήθως την παράθεση τεσσάρων οργάνων παικνιδιού (κουάνα, τσουλθόρα, τρομπάλα, μύλο και στην καλύτερη περίπτωση κάποιο σύνθετο συγκρότημα) επί χωμάτινου επιπέδου εδάφους που απευθύνονται κυρίως σε παιδιά έως 5 ετών. Σύμφωνα με πρόσφατη εκτίμηση του φορέα ελέγχου και πιστοποίησης TÜV Hellas (TUV Nord), οι υφιστάμενες παιδικές χαρές στον ελληνικό χώρο ανέρχονται στις 17.000. Τα τελευταία δύο χρόνια οι φορείς πιστοποίησης έχουν ελέγξει μόλις 5.000 χώρους και μόνο το 20% αυτών έχουν συμμορφωθεί προς τις απαιτήσεις της νομοθεσίας.

Οι υφιστάμενες παιδικές χαρές (σε ποσοστό

80% περίπου) δεν ακολουθούν κάποιες βασικές προδιαγραφές ασφαλείας και διαθέτουν φθαρμένες και επικίνδυνες παικνδοκατασκευές (μη πιστοποιημένα αντίγραφα επώνυμων προϊόντων που κατασκευάζονται από τοπικά συνεργεία), τοποθετημένες σε ακατάλληλο δάπεδο από ακυρόδεμα χαλκίς ή χώμα. Δεν ακολουθείται κάποια φιλοσοφία σχεδιασμού, δεν λαμβάνεται μέριμνα για την επάρκεια της σίασης των καθιστικών και του χώρου παικνιδιού και την εξασφάλιση των αναγκαίων θέσεων στάσης των συνοδών των παιδιών. Ταυτόχρονα δεν διευκολύνεται η πρόσβαση των συνοδών με καροτσάκια και ούτε των ΑμεΑ. Δεν υπάρχει σαφής διαχωρισμός των ηλικιακών ομάδων ούτε εξοπλισμός κατάλληλος για παιδιά άσχαλης και εφηβικής ηλικίας. Και ενώ θα περίμενε κανείς ότι η διαδικασία παραγωγής των παικνιδιών χαρών που υλοποιούνται τα τελευταία δύο χρόνια στον ελληνικό χώρο θα λάμβανε υπόψη της τις σύγχρονες διεθνείς

προδιαγραφές, διαπιστώνεται καθημερινά η απουσία μιας ανανεωτικής τάσης σχεδιασμού και συνεχίζεται η ανακύκλωση στην ουσία του ίδιου παρωχημένου μοντέλου.

Νομοθεσία & πρότυπα

Το πρόσφατο νομοθετικό πλαίσιο, με απόφαση του Υπ.Ε.α. για την ίδρυση και τη λειτουργία των παικνιδιών χαρών ήρθε να καλύψει το κενό που υπήρχε στη νομοθεσία σχετικά με το σχεδιασμό, τη λειτουργία και τη συντήρηση των παικνιδιών χώρων παικνιδιού αρμοδιότητας των Ο.Τ.Α.

Η Υ.Α.28492/Φ.Ε.Κ.931/Β/2009, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την Υ.Α.27934/Φ.Ε.Κ.2029/Β/2014 θέτει τις γενικές απαιτήσεις του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της διαχείρισης ενός ασφαλούς παικνιδιού χώρου παικνιδιού, προτείνοντας διαρθρωτικές αλλαγές, στις οποίες θα πρέπει να προχωρήσουν οι Ο.Τ.Α., ώστε να αναβαθμίσουν ουσιαστικά την ποιότητα των παικνιδότοπων.

3

4

5

Στη νέα νομοθεσία αναγνωρίζεται η παιδαγωγική ποιότητα των παικιδότοπων. Προδιαγράφονται τα χαρακτηριστικά που θα πρέπει να συγκεντρώνει ο χώρος (γεινιόσεις, προσβάσεις, περιβάλλον χώρος), ώστε να μην τίθενται σε κίνδυνο τα παιδιά και ρυθμίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές σχεδιασμού, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα στον παικιδότοπο, η οριοθέτησή του, η εποπτεία του, η απρόσκοπτη κίνηση των χρηστών, η προστασία από ανέμους, ήλιο, βροχή, θόρυβο, η ασφαρία του εξοπλισμού, η καθαριότητα και ο αναγκαίος εξοπλισμός (παγκάκια, βρύση, πινακίδα εισόδου). Η παιδική χαρά απευθύνεται στα παιδιά ηλικίας έως 18 ετών και πρέπει να διαθέτει ασφαλή εξοπλισμό για ατομικό και ομαδικό παιχνίδι.

Η υπουργική απόφαση αναγνωρίζει την αναγκαιότητα να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό οι διαφορετικές ανάγκες της κάθε ηλικιακής ομάδας. Μια παιδική χαρά έκτασης έως 400 m² απευθύνεται σε μία ή δύο ηλικιακές

ομάδες, ενώ μέχρι 800 m² μπορεί να συμπεριλάβει και τρίτη ηλικιακή ομάδα. Οι παιδικές χαρές άνω των 800 m² μπορούν να διαθέτουν διακριτές περιοχές, κατάλληλες για τρικυλάτα και ομαδικά παιχνίδια.

Η έννοια της προσβασιμότητας σε κάθε παικιδότοπο, όχι μόνο των ίδιων των παιδιών αλλά και των συνοδών τους (π.χ. μισοτσάνι, αναπηρικό καροτσάκι κλπ.), τονίζεται, καθώς προβλέπονται ράμπες, ζώνη άδευσης πλάτους 1,50 m, είσοδος με ελάχιστο άνοιγμα 1,00 m και μια τουλάχιστον θέση χρήσης ΑμεΑ ανά 10 θέσεις χρηστών με τις κατάλληλες προσβάσεις και διατάξεις ασφαλείας χρήσης κάθε οργάνου.

Για το σχεδιασμό της προσβασιμότητας στόμων με αναπηρία πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες του Υ.Π.Α.Γ.Ε.Ν. («Σχεδιάζοντας για όλους») και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ενθαρρύνεται η συμμετοχή των παιδιών με αναπηρία στο ομαδικό παιχνίδι.

Σύμφωνα με τη νέα υπουργική απόφαση τα όρ-

γανα, οι κατασκευές και τα υλικά τους πρέπει υποχρεωτικά να πληρούν τις προδιαγραφές ασφαλείας που προβλέπονται στη σειρά προτύπων ΕΛΟΤ EN 1176 (EN 1176). Για τις επιφάνειες πτώσης ισχύουν οι προδιαγραφές της σειράς προτύπων ΕΛΟΤ EN 1176-1, ΕΛΟΤ EN 1177 (EN 1177) και ΕΛΟΤ EN 71-3.

Τα πρότυπα έχουν τεθεί σε εφαρμογή στην Ελλάδα από το 1998 και σκοπός τους δεν είναι να μειώσουν τη συμβολή του εξοπλισμού των παικιδότοπων στην ανάπτυξη ενός παιδιού, αλλά να διασφαλίσουν ένα κατάλληλο επίπεδο ασφαλείας κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Τα πρότυπα δεν παρέχουν πληροφορίες για το σχεδιασμό ενός χώρου παικιδότοπου, αλλά προδιαγράφουν τη διαδικασία συνολικής διαχείρισης ενός παικιδότοπου από τον εκάστοτε Ο.Τ.Α., δίνοντας χρήσιμες οδηγίες σχετικά με την εγκατάσταση, τον έλεγχο, τη συντήρηση και τη λειτουργία του χώρου με γνώμονα την ασφαλεία.

- 1 Σχίσμα του σχεδιαστή παιχνιδότοπων Günter Beltzig, Αρχείο Κομπαν Ηόλλας.
- 2 Πλατφόρμα κατασκευών.
- 3 Κάτοψη κατασκευής λόφου με τσουλήθρες. Μελέτη KOM17-Αρχιτέκτονες.

Διαχείριση κινδύνου

Τα τελευταία χρόνια η αυξημένη διεθνής περιπέτεια γύρω από τη διαχείριση του κινδύνου στους χώρους παιχνιδιού. Όλοι συμφωνούν ότι η ασφάλεια είναι κάτι που πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία παραγωγής χώρων παιχνιδιού χωρίς όμως να οδηγεί σε έλλειψη της φροντίδας για το σχεδιασμό και τη δημιουργία ποιοτικών χαρακτηριστικών στο χώρο. Δεν πρέπει να οδηγεί στην επιλογή "βαρετού" εξοπλισμού, επειδή είναι η εύκολη λύση. Σύγχρονες διεθνείς μελέτες έχουν αποδείξει ότι στα παιδιά δεν αρέσουν οι αποστειρωμένοι χώροι και προτιμούν μέρη που να τους προκαλούν σωματικά, ψυχολογικά και πνευματικά. Παίζοντας, αναζητούν τον κίνδυνο και την περιπέτεια για να συνεχίσουν να επεκτείνουν τις δεξιότητές τους. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο εισαγωγικό κείμενο του προτύπου EN1176 : «...το παιχνίδι δίνει την ευκαιρία στα

παιδιά να αντιμετωπίσουν αποδοκτούς κινδύνους ως μέρος ενός ελεγχόμενου περιβάλλοντος μάθησης, που προσφέρει ερεθίσματα και προκλήσεις. Η έκθεση σε κάποιο βαθμό κινδύνου μπορεί να ωφελήσει, καθώς ικανοποιεί μια βασική ανθρώπινη ανάγκη και δίνει στα παιδιά την ευκαιρία να μάθουν για τον κίνδυνο και τις συνέπειές του σε ένα ελεγχόμενο περιβάλλον...».

Σχεδιασμός

Ο σχεδιασμός ενός παιχνιδότοπου δεν πρέπει να μένει μόνο στα αισθητικά, λειτουργικά κριτήρια και στην τήρηση των ευρωπαϊκών και εθνικών κανονισμών, αλλά πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις και τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται το χώρο τα παιδιά.

Αρχικά απαιτεί την αξιολόγηση των δυνατοτήτων του χώρου και την οργάνωση κριτηρίων σχεδιασμού και υλοποίησης.

Σημαντική παράμετρος που καθορίζει την ποιότητα του παραγόμενου χώρου είναι ο προσδιορισμός της ηλικιακής ομάδας, προς την οποία απευθύνεται. Ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα διαφοροποιούνται οι ανάγκες για παιχνίδι και κατ'επίπτωση οι στρατηγικές οργάνωσης του χώρου. Για παράδειγμα, στα μικρότερα παιδιά αρέσουν παιχνιδοκατασκευές, που μπορούν να αναπτύξουν παικτιδιά ρόλων, ενώ τα μεγαλύτερα παιδιά προτιμούν ελεύθερους χώρους για τρέξιμο ή κατασκευές, που ενθαρρύνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ τους.

Ο βετεράνος σχεδιαστής παιχνιδότοπων Günter Beltzig σε άρθρο του στην εφημερίδα The Guardian επισημαίνει: «...μια επιτυχής παιδική χαρά πρέπει να ικανοποιήσει τις διαφορετικές ομάδες και διαθέσεις παιδιών. Θα υπάρξουν πάντα επιθετικότερα παιδιά, που θα θέλουν να αποδείξουν τη δύναμή τους. Είναι σημαντικό να προσφερθούν εναλλακτικοί τρόποι

να εκτονώσουν την ενέργειά τους και ταυτόχρονα να προστατευθούν το πιο αδύναμο παιδί, παραδείγματος χάριν αποφεύγοντας να έχουμε μια μόνο κυρίαρχη δομή στο χώρο...» Προφανώς πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα κατά το σχεδιασμό για τα μικρότερα παιδιά που δεν έχουν αναπτύξει πλήρως τις κινητικές τους δεξιότητες, καθώς δεν πρέπει να βρίσκονται μέσα στο χώρο παικιδιού - κίνησης των μεγαλύτερων παιδιών.

Είναι αναγκαίο επίσης να προβλέπεται περικυκλωμένη δραστηριότητας εφήβων, καθώς οι έφηβοι της χώρας μας έχουν ανάγκη από υπαίθριους χώρους αναμικτής για να μην "αικιστοποιούνται" αυθαίρετα παικιδότοπους, που προορίζονται για μικρότερα παιδιά. Κατά την άποψη Beltzig, ο βονδολισμός είναι μια συνέπεια της έλλειψης εναλλακτικών λύσεων.

Αντίστοιχα, πρέπει να παρέχονται οι απαραίτητες υποδομές αίσθησης, καθοσμάτων, νερού και άνετης πρόσβασης στους συνοδούς, άτομα

τρής ηλικίας, γονείς με καρτοστάκια κτλ. και να διαμορφώνονται καθιστικοί χώροι που να διευκολύνουν τόσο την επίβλεψη των παιδιών, όσο και την ανταλλαγή απόψεων, καθώς πολλοί γονείς τηγνάνουν στον παικιδότοπο για να κουβεντάσουν πρώτα με άλλους γονείς.

Για να είναι επικυμημένος ένας παικιδότοπος, πρέπει να διαθέτει μια ατμόσφαιρα που να προκαλεί για χαζολόγημα και να μην είναι ούτε χώρος εκπαίδευσης ούτε τοπίο διοικημένο σύμφωνα με το γούστο των ενηλίκων. Πρέπει να προκαλεί το ενδιαφέρον των παιδιών να τον εξερευνήσουν, είτε για παράδειγμα, κρύβοντας μια τσουλθώρα πίσω από ένα λόφο είτε επιλέγοντας παικινδία, που οι λειτουργίες τους δεν είναι προφανείς εκ πρώτης όψεως.

Τα χαρακτηριστικά του χώρου (σχήμα, μέγεθος, ανάγλυφο εδάφους), η υφιστάμενη φύτευση, ένα δέντρο με χαρακτηριστικά, ένα παλαιό αγαλμα αποτελούν ένα καλό σημείο εκκίνησης για το σχεδιασμό ενός παικιδότοπου. Οι εδο-

φοδιαμορφώσεις μπορούν να συμπληρώσουν και να ενισχύσουν το παικινδίο να εμπλουτίσουν το χαρακτήρα του παικιδότοπου και να διαχωρίσουν τις ήρεμες ζώνες (είσοδο, ανάπτυξη παικιδιού νηπίων, κίνηση και στάση συνοδών) από τις θορυβώδεις ζώνες (ελεύθερο παικινδίο, τρέξιμο και πρόσβαση στις άλλες δραστηριότητες). Τα φυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε ως φυσικά όρια μεταξύ των διαφορετικών ζωνών, είτε ως υλικό παικιδιού.

Επιλογή εξοπλισμού & δαπέδων

Η επιλογή του εξοπλισμού είναι πάντα κρίσιμη κατά τη διαδικασία σχεδιασμού ενός παικιδότοπου. Η ποιότητά του καθορίζεται από την υψηλή αξία παικιδιού, την προσοικιακή επιλογή των υλικών, τον περιβαλλοντικό προσανατολισμό, την εύκολη συντήρησή και την αποστομμένη ασφαλή του.

Οι παικιδοκατασκευές οφείλουν να προσφέρουν ποικιλία δυνατοτήτων για παικινδίο, κίνηση

- 1 Αντλία νερού και ξύλινο κανάλι.
- 2 Εγκατάσταση παιχνιδιού νερού με μεταλλικά στοιχεία.

και εμπειρίες ανάλογα με τις δεξιότητες κάθε ηλικίας. Για παράδειγμα, για τα παιδιά που βρίσκονται στην ηλικία των 12 - 14 ετών χρειάζονται παροχές για κίνηση, σύγκριση, επίδειξη, επαφή, επικοινωνία, ταχύτητα και αντίληψη του σώματος, ενώ για τα νηπια ηλικίας 1 - 6 ετών χρειάζονται παροχές για ελεύθερη κίνηση, εξερεύνηση υλικών και αισθήσεων, παιχνίδι ρόλων και συμβόλων, αντίληψη του σώματος, συνεργασία και δημιουργικότητα.

Μια εγκατάσταση παιχνιδιού με νερό είναι απαραίτητη σε κάθε παικιδότοπο, καθώς αποτελεί μια από τις πιο διασκεδαστικές ενασχολήσεις των παιδιών. Παρότι οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν, στην Ελλάδα δεν συναντάμε συχνά εγκαταστάσεις για παιχνίδι με νερό. Είναι κρίμα, καθώς δεν υπάρχουν πολλές παρόμοιες καταστάσεις παιχνιδιού, στις οποίες τα παιδιά να παίζουν, να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με τέτοια απορρόφηση, όπως όταν παίζουν με το νερό.

Σε παικιδότοπο που απευθύνεται σε ηλικίες 1 - 5 ετών επιβάλλεται (παρότι αποφεύγεται στην Ελλάδα λόγω αδυναμίας καθαρισμού της άμμου) η κατασκευή αμμοδόχου (ακμάς 5 m² περίπου), καθώς προσφέρει τη δυνατότητα εξερεύνησης υλικών και αισθήσεων και αποτελεί αγαπημένη ενασχόληση των νηπίων.

Εκτός από τον εξοπλισμό, ασφαλή πρέπει να

είναι και τα δάπεδα του παικιδότοπου. Στις ελεύθερες ζώνες γύρω από κάθε εξοπλισμό είναι υποχρεωτικό να κατασκευάζονται δάπεδα που να μειώνουν την πιθανότητα κρανιοεγκεφαλικών κακώσεων σε περίπτωση κρούσης σε πτώση από ύψος. Όσο μεγαλύτερο είναι το μέγιστο ύψος πτώσης, τόσο πιο σημαντική γίνεται η επιφάνεια απορρόφησης κρούσεων. Οι επιλογές που υπάρχουν ως προς τον τύπο της ανακουφιστικής επιφάνειας είναι: φυσικά υλικά, όπως βότασα, άμμος και ριניόματα ξύλου και τεκνητά δάπεδα. Υλικά, όπως το φυσικό έδαφος και οι κλειστάπτες, προσφέρουν περιορισμένη μείωση συνεπειών πρόσκρουσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Χώροι παιχνιδιού στην πόλη (παιδικές χαρές) - Ασφάλεια και παιδαγωγική ποιότητα. Προδιαγραφές, σχεδιασμός, διακρίση Τ.Ε.Ε. - Τμήμα Κ. Μακεδονίας, 2003.
- Υ.Α.28492/ΦΕΚ9318/2009, "Καθορισμός των προτύπων και των τεχνικών προδιαγραφών για την κατασκευή και τη λειτουργία των παιδικών χαρών των δήμων και των κοινοτήτων, τα όργανα και τη διαδικασία αποδοχής, και ελέγχου τους, τη διαδικασία συντήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια".
- Υ.Α.27934/Φ.Ε.Κ.2029/Β/2014, "Τροποποίηση και συμπλήρωση της 28492/2009 (Β' 93) απόφασης με την οποία οργάνωσης και λειτουργίας των παιδικών χαρών των Ο.Τ.Α."

- **Playground Equipment - Safety in Europe's playgrounds.** DIN Deutsches Institut für Normung eV, so you want to design a playground, BS education.
- **Risk - Benefit Assessment Form Worked Example.** The Play Safety Forum, 2014.
- Ελληνικό πρότυπο ΕΛΟΤ, EN176-1 Εξοπλισμός και δάπεδα παικιδότοπων. Μέρος 1: Γενικές απαιτήσεις ασφαλείας και μέθοδοι δοκιμής, ΕΛΟΤ.
- Κατάλογο των εταιρειών Κομπαν και Richter Spielgeräte, 2015.
- Lena Jakst, **How to design the perfect playground.** the guardian.com, 2012.
- Helle Nibelung, **Nature's playground.** Green places, 2004.
- Ιστοσελίδα Richter Spielgeräte.
- Ιστοσελίδα Κομπαν Playground equipment

ΣΧΕΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΙ ΣΤΑ ΤΕΥΧΗ "ΚΤΙΡΙΟ"

- **Αφιέρωμα: Αστική υπαίθριος χώροι.** Τεύχος 10/2013, σελ. 10.
- **Χώροι για παιδιά: Σχεδιασμός - νομοθεσία - υγιεινή & ασφάλεια.** Τεύχος 145, σελ. 25.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

ΜΠΟΡΕΤΕ ΝΑ ΒΡΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΕΔΙΔΗ ΕΚΔΟΣΗ
Υ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ 2015
Χρήση υλικού δομητής

(επισκεφθείτε τα www.ktario.gr)